

How Goes the World – Histoire(s) du Théâtre V

TIM ETHELLS & NTGENT
(VANAF 16/11/23)

© Hugo Glendinning

NTGent

Na veertig jaar theater maken, reflecteert de Britse kunstenaar Tim Etchells op vraag van NTGent op de geschiedenis van (zijn) theater. In '[How Goes the World – Histoire\(s\) du Théâtre V](#)' begeven vier performers zich in een absurde orgie van opkomen en afgaan, geluidscues en koortsige herinneringen.

Ze verdwijnen en verschijnen door deuren die op de een of andere manier van muren zijn gescheiden. Ze haasten zich om deel uit te maken van een toneelstuk dat ofwel nog niet is begonnen, ofwel al decennia geleden is afgelopen. Ze zitten neer op de sofa en huilen. Ze veren woedend recht uit hun leunstoel en zakken vervolgens als amnesieërs weer in elkaar. De piano speelt hetzelfde deuntje steeds opnieuw, de melodie vermalend en verwringend.

Met Tim Etchells voegt NTGent een grote naam toe aan de lijst internationale makers in de reeks *Histoire(s) du Théâtre*. Sinds 2018 vraagt de serie, opgestart door toenmalig artistiek leider Milo Rau, artiesten met een indrukwekkend parcours te reflecteren op theater als kunstvorm. Etchells treedt met zijn bijdrage in de voetsporen van de Zwitser Milo Rau, de Congolese choreograaf Faustin Linyekula, de Spaanse performance-artiest Angélica Liddell en de Belgische kunstenaar Miet Warlop.

Tim Etchells is een gevierde Britse theatermaker, auteur, professor en visueel kunstenaar. Hij is tevens artistiek leider van het legendarische collectief Forced Entertainment dat in 2024 zijn 40ste verjaardag viert.

Vier performers komen en gaan in een warrige aaneenrijging van rollen, kostuums, scènwisselingen en lichteffecten. Butlers, bedienden, bodes, soldaten, dokters, minnaars, moordenaars, dansers, dronkaards, schurken, leugenaars en onschuldigen, allemaal zijn ze er, samen met koninginnen en koningen in aan flarden gescheurde gewaden, lamenterend in de nepsneeuw die neerdwarrelt. Een storm buiten. Een oorlog in de verte. Het geluid van applaus.

**WAT ALS ALLES WAT OP HET PODIUM GEBEURDE,
ER ZOU BLIJVEN RONDSPOKEN? WAT ALS ALLE MUZIEK
DIE OOI OP HET PODIUM TE HOREN WAS, ER ZOU BLIJVEN
HANGEN?**

CREDITS

met: Aurélie Alessandrone, Aurélie Lannoy, John Rowley, Neil Callaghan / regie: Tim Etchells /
dramaturgie: Matthias Lilienthal / muziekontwerp: Graeme Miller / lichtontwerp: Dennis Diels /
kostuumontwerp: Jo De Visscher / productie: NTGent /
coproductie: Tandem Scène Nationale (Arras-Douai), Wiener Festwochen

SPEELDATA

- 16/11/23: [wereldpremière](#) - Minardschouwburg NTGent, 20u
- 17 & 18/11/23: Minardschouwburg NTGent, 20u
- 9, 10 & 11/02/24: Minardschouwburg NTGent, 20u
- 04/06/24: Tandem Scène Nationale, Douai/Arras (FR)

Deze voorstelling gaat op tournee tijdens seizoen 24-25; die speeldata worden later bekendgemaakt.

INTERVIEW MET TIM ETHELLS

'How Goes the World' is het vijfde deel in de NTGent-reeks Histoire(s) du Théâtre, waarin gevestigde kunstenaars reflecteren op theater als kunstvorm. Heb ik gelijk als ik zeg dat dit exact is wat jij de afgelopen 40 jaar hebt gedaan?

Tim Etchells: "Zeker, theater is voor mij altijd een thema geweest. Wat is theater? Hoe werkt het? En waarom is het tegelijk zo magisch en zo wreed? Zulke vragen heb ik mij altijd gesteld."

"Het werk dat ik de afgelopen decennia heb gemaakt, heeft altijd gereflecteerd op wat het betekent om voor mensen op een podium te staan; present zijn als een mens van vlees en bloed en tegelijk dingen doen die verzonnen zijn. Laat ons wel wezen, eigenlijk is dat een heel vreemd beroep! Theater diepgaand onderzoeken betekent voor mij echter ook nadenken over wie we zijn als mensen en over de wereld waarin we leven."

"Als menselijke wezens zijn we voortdurend aan het performen voor onszelf en voor andere mensen. Zelfs de ruimte waarin we leven, is al een performance op zich. Als je iets maakt over theater - over wat echt is of niet - dan heb je het automatisch ook over de wereld buiten de zaal."

'How Goes the World' is een toneelstuk dat wordt aangestuurd door een reeks geluidssignalen waarop de performers moeten reageren, vaak schijnbaar zonder te weten waarom, wat bijzonder komisch is en tegelijk ook verwarring wekt. Hoe ben je op dit idee gekomen?

"Ik ben gefascineerd door de idee van een collectief geheugen dat doorheen vele jaren is opgebouwd bij leden van het publiek, bij acteurs en in speelplekken. Wat als alles wat op het podium gebeurde, er zou blijven rondspoken? Wat als de geluidssignalen of de muziek die ooit op het podium te horen was, er zou blijven hangen?"

"*How Goes the World* is opgebouwd met fragmenten van herinnerde, of veeleer bijna vergeten, voorstellingen. Alsof er een vuilnisemmer is waarin al die dingen terecht komen. Eentje waarin we met plezier zijn beginnen grabbelen. De performers in het stuk zijn eerder figuren dan personages, ze zijn de bewoners van deze wereld waar voortdurend geluid

binnendringt dat hen opdraagt om iets te doen. 'Neem de telefoon op! Speel piano! Doe de deur open!'... Het voelt aan alsof ze bijna marionetten worden van de geluidsmachinerie."

Wat is de betekenis achter dit opzet? Wat probeert het stuk ons te vertellen?

"Voor mij is theater een machine. Het moet evenementen voortbrengen en spanning teweegbrengen, iets oproepen dat gebeurt of te gebeuren staat... De manier waarop we de geluiden gebruiken, verwijst naar het onophoudelijke verlangen van het theater om urgentie te creëren. Er is iets wreeds aan theater. In *How Goes the World* worden de performers marionetten van de soundscape en als publiek weten we dat we pas tevreden zullen zijn als zij uitgeput zullen zijn en haast niet meer verder kunnen."

"Het leven zet ons op een gelijkaardige manier onder druk: het is gestructureerd door signalen, eisen en interventies in de ruimte waarin we leven. *How Goes the World* gaat dus ook over de grote machinerie van het kapitalisme die ons voortdurend aanspoort en stimuleert om gepassioneerd dit, dat of nog iets anders te doen."

“EEN DIEPGAANDE VOORSTELLING MAKEN MET MATERIAAL DAT OP HET EERSTE GEZICHT POVER LIJKT, IS EEN LEVENSLANGE AMBITIE”

Een artikel in het Franse tijdschrift Les Inrockuptibles beschreef je afgelopen zomer als “misschien wel de grappigste man in het Verenigd Koninkrijk”. Humor en absurditeit hebben altijd een grote rol gespeeld in je werk. Hoeveel humor zit er in 'How Goes The World' en welk doel dient die?

"Ik werk vaak met humor. Soms is mijn werk belachelijk of zelfs idioot op momenten, maar altijd met trots. Als je grappig kunt zijn en mensen mee kunt zuigen in het stuk, krijg je de kans om ze te verwarren. Ik ben geobsedeerd door die ongemakkelijke switch tussen grappig zijn en seconden later vreemd, pijnlijk of ergerlijk. Plotseling sla je een hoek om en wat grappig was, wordt tragisch of verwarrend."

"Maar de humor is nooit een doel op zich, hij maakt deel uit van een ingewikkeld spel dat we met het publiek spelen. Wat we beogen met deze voorstelling, net als met andere projecten van mij, is iets maken met materiaal dat frivool is, zeer luchtig, bijna futiel op momenten. Maar tegelijk hebben we de ambitie om het heel complex, emotioneel en filosofisch te maken."

Wellicht is dit ook de reden waarom veel van je projecten een minimalistische scenografie hebben?

"Door uit te gaan van kleine dingen of niet zo extravagante materialen zeg je: 'We zitten op hetzelfde niveau als jullie, beste publiek. Niks bijzonders, het is gewoon wat het is.' Het is een manier om connectie te maken met mensen, je kunt ze zo gemakkelijker meenemen op een trip. Het uitgangspunt is: 'Kijk, dit is niet veel, dit is eigenlijk niks.' En dan probeer je het op een magische manier te verwerken tot iets wat het publiek niet had kunnen verwachten op basis van wat eerst voorhanden was."

Deze voorstelling is niet de eerste die je in België hebt gemaakt. Hoe sterk is je band met de Belgische kunstscene en het Belgische publiek?

"België is altijd heel belangrijk geweest, zowel voor mij als voor Forced Entertainment (het gezelschap dat Etchells in 1984 mee oprichtte en waarvan hij nog steeds artistiek leider is, nvdr.). Het was een van de eerste plaatsen waar we als jong theatergezelschap naartoe trokken. Toen we nog maar een paar stukken hadden gemaakt, werden we al uitgenodigd door het STUK in Leuven, door de Beursschouwburg in Brussel, Monty in Antwerpen en door het Nieuwpoorttheater in Gent. Al heel vroeg voelden we een sterke band met de Belgische scene. Het voelt exact juist aan en het is heel spannend om hier opnieuw een stuk te maken."

"Ik zie mezelf niet specifiek als toneelschrijver, ik zie mezelf veeleer als iemand die met andere kunstenaars samenwerkt om theater te maken. Het gevoel dat theater gemaakt kan worden in een repetitieruimte door gelijken, dat is ook sterk aanwezig in de Belgische scene. Het Belgische publiek deelt ook een voorliefde voor droge en absurde humor met het Britse."

**In 'How Goes the World' is een rol weggelegd voor wat je achtergrondfiguren zou kunnen noemen: archetypische personages zoals dokters, postbodes, brandweermannen...
Waarom heb je besloten hen in de schijnwerpers te plaatsen?**

"Ik vind het interessant om over het toneel heen naar de achtergrondfiguren te kijken – zij die talrijker zijn dan nodig. Hoe voelt het om verkleed als butler op scène te staan zonder dat je veel te doen hebt? Het is grappig, maar het heeft ook iets pathetisch. Ik hou van die spanning."

"Een van de grote dynamieken in *How Goes the World* is dat we scènes creëren waarin alle performers zeer drukdoende zijn, maar dan valt de machinerie stil. Plots 'zijn' de performers er gewoon en kun je ze van kop tot teen bekijken. Als medemensen. Theater kan dit op enorm krachtige wijze doen: het brengt ons samen in een gedeelde ruimte, waarin we elkaar kunnen horen en zien ademen. Er komt een enorme kracht, een gedeelde kwetsbaarheid en breekbaarheid tevoorschijn wanneer de machine stopt."

Naast theatermaker ben je ook schrijver en beeldend kunstenaar. Voel je soms een spagaat bij het combineren van verschillende kunstvormen?

"Sinds 2008 maak ik beeldende kunstwerken met neon en ledverlichting, voor galeries of voor de openbare ruimte, bijvoorbeeld aan de gevels van gebouwen. Tegenwoordig denk ik dat alles wat ik doe, volledig met elkaar verbonden is. Het maakt allemaal deel uit van dezelfde praktijk."

"Zo kan een neonwerk slechts uit acht woorden bestaan, maar zelfs dan denk je na over de mogelijke interacties met mensen die de galerie bezoeken of het werk op straat tegenkomen. De opdracht is, net als in theater, om het materiaal zo vorm te geven dat er relaties ontstaan, vragen opborrelen, en ruimtes openen."

Wat volgt er voor jou na dit project?

"Met Forced Entertainment creëren we een nieuw toneelstuk dat in april 2024 zijn première beleeft, ter viering van ons 40-jarig bestaan. Het is ongelooflijk verrijkend en bijzonder om al deze tijd samen te hebben gewerkt. Het is zo'n wonderbaarlijke rijkdom, we hebben een gedeelde taal, een gedeelde geschiedenis en een zeer waardevolle ethiek van samenwerken."

**"THEATER KAN EEN WREDE MACHINE ZIJN.
MAAR WANNEER DE MACHINE STOPT,
VERSCIJNT EEN PRACHTIGE KWETSBAARHEID"****Als kind vond je theater zowel onweerstaanbaar als schrikwekkend. Hoe denk je daar nu over, na bijna 40 jaar theater maken?**

"Ik heb nog steeds precies dezelfde haat-liefdeverhouding met theater. Ik voel me erg aangetrokken en verbaasd over de mogelijkheden, maar ik vind het ook tiranniek en vreemd. Het is een echte fascinatie. Nog steeds."

Is het na vier decennia op een of andere manier makkelijker geworden om theater te maken?

"In veel opzichten is het moeilijker geworden. Maar er is iets dat ik geweldig vind aan jezelf op het materiaal te werpen en het in je hersenen te laten circuleren. Ik was vanochtend al om 4 uur op, klaarwakker, en als een bezetene had ik nieuwe ideeën over hoe ik *How Goes the World* verder kon pushen. Het is een rush die pas ophoudt wanneer de voorstelling in première is gegaan."

OVER TIM ETCHELLS

[Tim Etchells](#) is een Britse regisseur geboren in 1962. Hij was in 1984 medeoprichter van het gezelschap [Forced Entertainment](#) en is bijna 40 jaar later nog steeds de artistiek directeur van het collectief, intussen wereldberoemd om zijn minimalistisch, experimenteel en prikkelend theater. Onder Etchells' bewind won Forced Entertainment onder meer de International Ibsen Award (2016).

Etchells' werk verkent vaak thema's zoals taal, communicatie, en de relatie tussen performer en publiek. Zijn voorstellingen zijn wereldwijd gepresenteerd op belangrijke podia en festivals. Naast regisseur is Etchells ook auteur, professor aan de Lancaster University en beeldend kunstenaar. De voorbije jaren exposeerde hij solo in Ebensperger-Rhomberg (Berlijn), VITRINE (Londen), Bloomberg SPACE (Londen), Contemporary Art Gallery (Vancouver) en Kunstverein Braunschweig.

**"ETCHELLS IS EEN MEESTER IN HET CREËREN VAN
MEESLEPENDE WERELDEN DIE ONZE VERONDERSTELLINGEN
UITDAGEN EN ONZE PERCEPTIE IN TWIJFEL TREKT"**

--- THE TIMES

als een manier om een ruimte te openen
waar het publiek kan instappen.

CAST

Aurélie Allesandroni studeerde theater aan het Conservatorium van Luik tot 2014. Sindsdien speelde ze voor Frédérique Lecomte, Ontroerend Goed en Collectif Kusfi. Als multidisciplinair artiest maakt ze geluidscreaties en sinds 2020 is ze geassocieerd artieste bij Le 140. Als auteur werkt ze momenteel samen met Pierre de Lune.

Neil Callaghan is een Britse acteur die sinds 2002 voorstellingen maakt tussen dans, theater en beeldende kunst in. Hij werkte samen met onder anderen Meg Stuart/Damaged Goods, Lea Anderson's Featherstonehaughs, Doris Uhlich, Requardt & Rosenberg, Janina Rajakangas en Vlatka Horvat. Met Simone Kenyon heeft Callaghan een duurzame samenwerking en ondernam hij al tal van projecten in theaters, galeries en specifieke locaties.

Aurélie Lannoy is actrice en woont en werkt in Londen, Brussel en Gent. Ze maakt deel uit van de artistieke kern van theatergezelschap Ontroerend Goed waarmee ze de voorbije 20 jaar over de hele wereld toerde. Belangrijke voorstellingen waar ze deel van uitmaakte, waren onder andere *Funeral*, *£¥€\$*, *Fight Night* en *The Smile Off Your Face*. Op film heeft ze hoofdrollen gespeeld in kortfilms van onder anderen Ann Sirot en Raphaël Balboni, Xavier Seron, Charlotte Dupont, en Christophe Granger en Alex Verhaest.

John Rowley is een Britse theatermaker, performer en beeldend kunstenaar met bijna 30 jaar ervaring. Hij werkte samen met gezelschappen als Brith Gof (onder leiding van Mike Pearson), Forced Entertainment, National Theatre Wales en recentelijk Heiner Goebbels. Rowley heeft veel getoerd in het VK, Europa, Amerika en Rusland, en is mede-artistiek directeur van het performancegezelschap good cop bad cop. In augustus 2023 ontving hij de Gold Medal for Visual Arts op de National Eisteddfod in Wales.

NTGent

NTGent
Sint Baafsplein 17
B-9000 Gent
www.ntgent.be

Jonas Mayeur
Persverantwoordelijke
jonas.mayeur@ntgent.be
+32 (0) 498 62 02 30